

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2021

Rok 2021 byl ještě plně ve znamení pandemie, která se projevovala ve všech oblastech našich životů, dodržování lidských práv nevyjímaje. V řadě zemí situace rovněž přispěla k negativnímu vývoji demokracie. V Centru pro lidská práva a demokracii jsme celý rok sledovali situaci u nás, v Evropě i ve světě, abychom o ní mohli kvalifikovaně informovat.

Uspořádali jsme také čtyři odborné akce – s generálem Petrem Pavlem o poválečné cestě k demokracii a s Václavem Moravcem o dezinformacích souvisejících s pandemií. Následovala akce Vývoj lidských práv 2020-2021, v rámci které vedoucí čtyř tematických sekcí našeho Centra představili nejdůležitější témata za uplynulý rok, a na podzim jsme uspořádali diskuzi českých právnických osobností se zkušenostmi z předních mezinárodních soudů.

Kromě toho jsme samozřejmě vydávali náš online měsíčník Bulletin lidských práv, jenž přinášel čtivé aktuální zprávy z různých oblastí, které se týkají základních práv a svobod. Za veškerou tuto činnost bych velmi rád poděkoval členům Centra a jeho stážistům, kteří se na jeho fungování a rovněž na vydávání Bulletinu podílejí. A samozřejmě také jeho čtenářům, pro které časopis připravujeme.

Jan Lhotský
Vedoucí Centra pro lidská
práva a demokracii

Centrum pro lidská práva a demokracii

Centrum pro lidská práva a demokracii je nezávislá akademická instituce, která sleduje lidská práva v Česku i ve světě. Centrum vydává měsíční online časopis, pořádá odborné akce a zajišťuje informování o lidských právech.

Centrum se zabývá celým spektrem ochrany lidských práv. Zvláštní pozornost však věnuje následujícím tematickým oblastem: Mezinárodní trestní spravedlnost, Evropský systém ochrany lidských práv, Mezinárodní politika, byznys a lidská práva, Česká republika a lidská práva.

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Tematické sekce

Mezinárodní trestní spravedlnost

Evropský systém ochrany lidských práv

Mezinárodní politika, byznys a lidská práva

Česká republika a lidská práva

Mezinárodní trestní spravedlnost

Sekce mezinárodní trestní spravedlnost sleduje vývoj v oblasti trestání zločinů podle mezinárodního práva. Jedná se o válečné zločiny, zločiny proti lidskosti, genocidu, a také zločin agrese. Sekce věnuje nejvíce pozornosti činnosti Mezinárodního trestního soudu v Haagu, kromě něj ale informuje také o vývoji u jiných mezinárodních trestních tribunálů a rovněž vnitrostátně v rámci jednotlivých států.

Jan Lhotský
Vedoucí sekce

27 zemí

Informovali jsme mimo jiné o případu Dominica Ongwena u Mezinárodního trestního soudu, který je výjimečným hned v několika ohledech. Jedná se o první případ týkající se zločinů tzv. Armády Božího odporu (*Lord's Resistance Army*) v severní Ugandě.

A jedná se také o příběh uneseného chlapce, který byl jako řada jiných donucen působit jako dětský voják. V dospělosti se pak stal jedním z velitelů milic odpovědných za zločiny na civilistech. V dlouhém výčtu zločinů navíc před Mezinárodním trestním soudem poprvé figurovaly válečné zločiny nuceného manželství a nuceného těhotenství.

Soudní senát kromě řady přitěžujících okolností zohlednil i polehčující okolnost týkající se Ongwenova dětství a odsoudil jej za spáchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti k 25 letům odnětí svobody.

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Evropský systém ochrany lidských práv

Monika Hanych
Hubert Smekal
Vedoucí sekce

V sekci Evropský systém ochrany lidských práv se věnujeme především rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropské unie. Rozhodnutí těchto soudů mají často přímé dopady na život Evropanů v různých oblastech lidských práv. Jde například o ochranu proti mučení a nelidskému zacházení, zákaz diskriminace, právo na soukromý život či svobodu projevu a náboženského vyznání. Věnujeme se také novinkám, které přicházejí od evropských institucí či agentur EU.

23 zemí

Během roku 2021 jsme se věnovali například rozhodnutí Evropského výboru pro sociální práva, který kritizoval ČR z důvodu nadměrného umístování dětí do kojeneckých ústavů.

Rovněž jsme rozebírali rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Vavříčka a ostatní proti České republice*, ve kterém štrasburský soud rozhodl, že ČR neporušila respektování soukromého života tím, že má zavedeno povinné očkování dětí.

Dále jsme čtenářům přiblížili přelomový nález německého ústavního soudu, který označil cíle vlády na snížení emisí za nedostatečné a uložil jí zjednat nápravu.

Nela Černota
Vedoucí sekce

Sekce Mezinárodní politika, byznys a lidská práva sleduje politický vývoj a dění ve světě. Rovněž se soustředí na záležitosti války a míru včetně probíhajících konfliktů. V neposlední řadě se sekce věnuje dodržování lidských práv v oblasti byznysu a problematice mezinárodní ochrany životního prostředí v kontextu lidských práv.

34 zemí

V rámci daného období jsme informovali například o přelomovém případě před Nejvyšším soudem USA, který se týká nucené dětské práce v Africe.

Rovněž jsme se zaměřili na pokračování sporu mezi Spojeným královstvím a Mauriciem o suverenitu nad Čagoskými ostrovy. Po Mezinárodním soudním dvoru uznal suverenitu Mauricia i Mezinárodní tribunál pro mořské právo.

Vysvětlovali jsme také změny v hongkongském parlamentním volebním systému, kterými fakticky dochází ke znevýhodňování prodemokratických kandidátů.

Dále jsme diskutovali, jak vlády několika států zneužívaly izraelský špionážní systém Pegasus za účelem sledování novinářů a lidskoprávních aktivistů.

Česká republika a lidská práva

Sekce Česká republika a lidská práva se věnuje aktuálním a nadčasovým tématům v oblasti lidských práv a demokracie v ČR. Informuje o nejnovější judikatuře českých soudů, o výročních zprávách českých institucí, jako jsou BIS a ombudsman, a analyzuje zákonodárnou činnost týkající se lidských práv a demokracie. Mimo to přibližuje monitorovací zprávy mezinárodních orgánů zaměřených na dodržování lidských práv v ČR.

Lucie Nechvátalová
Pavel Doubek
Vedoucí sekce

14 politických
institucí a
nesoudních
organizací

11 soudů

4 zahraniční soudy

Během roku 2021 jsme se zaměřili například na zrušující nález Ústavního soudu ve věci volebního zákona. Jaké měl k rozhodnutí důvody?

Rovněž jsme diskutovali rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, který se vymezil vůči sexistické reklamě. Spadá reklama obsahující výrazné sexistické stereotypy do svobody projevu, nebo se jedná o zásah do lidské důstojnosti?

Dále jsme se zaměřili na vyšetřování případu smrti afghánského vojáka dříve vyslýchaného českými a americkými jednotkami.

V neposlední řadě jsme informovali o kontroverzní novele Listiny základních práv a svobod, do níž bylo vloženo tzv. právo na zbraň. Co tato změna reálně znamená a jak se bude pravděpodobně vykládat?

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Bulletin lidských práv

V období leden až prosinec 2021 Centrum pro lidská práva a demokracii vydalo celkem 10 měsíčních výtisků Bulletinu lidských práv.

Mimo výše zmíněné tematické sekce Bulletin také publikuje sekci Téma, ve které se zabývá činností různých mezinárodních i místních institucí a organizací a rozhovory s významnými osobami v rámci lidskoprávní tematiky.

V období leden až prosinec 2021 se v rámci Centra konaly celkem čtyři odborné akce:

Dlouhá cesta k demokracii: diskuze s generálem Petrem Pavlem (22. 3. 2021)

O infodemii s Václavem Moravcem (7. 5. 2021)

Přednáška Vývoj lidských práv 2020-2021 (12. 10. 2021)

Cesta do Lucemburku, Haagu a zase zpátky: Jak čeští (nejen) soudci hodnotí své působení na mezinárodních soudech? (6. 11. 2021)

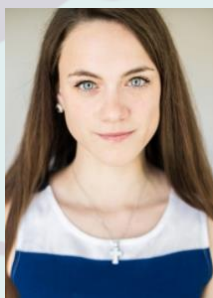

Členové Centra 2021

Jan Lhotský

Vedoucí Centra,
editor Bulletinu
lidských práv,
vedoucí sekce
Mezinárodní
trestní
spravedlnost

**Lucie
Nechvátalová**

Vedoucí sekce
Česká republika
a lidská práva

**Monika
Hanych**

Vedoucí sekce
Evropský systém
ochrany lidských
práv

Hubert Smekal

Vedoucí sekce
Evropský systém
ochrany lidských
práv

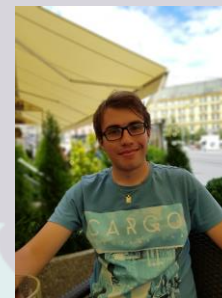
Nela Černota

Vedoucí sekce
Mezinárodní
politika, byznys a
lidská práva

**Nikola Klímová
Kurková**

Správkyně blogu
Centra

Tomáš Ladňák

Koordinátor akcí

Kamila Uvírová

Správkyně webu
a sociálních sítí

Centrum
pro lidská práva
a demokracii

Stážisté a spolupracovníci Centra

Stážisté

Alžběta Dvořáková
Jakub Hedl
Tomáš Münzberger
Barbora Bromová
Eliška Hůlová
Martin Míšek
Aneta Navrátilová
Iva Turanová
Kristýna Zábojníková
Jana Koblasová
Tereza Kuklová
Daniela Petržilková
Nikola Sedláková

Spolupracovníci Centra

Linda Janků
Douglas Radcliff

Přehled o majetku a závazcích 2021

uvedeno v tis. Kč

<i>Majetek</i>	Běžné účetní období	Minulé účetní období
01 Dlouhodobý nehmotný majetek		
02 Dlouhodobý hmotný majetek		
03 Finanční majetek		
04 Peněžní prostředky v hotovosti a ceniny		
05 Peněžní prostředky na bankovních účtech	19	124
06 Zásoby		
07 Pohledávky		
08 Úvěry a zápůjčky poskytnuté		
10 Majetek celkem	19	124
<i>Závazky</i>		
01 Závazky	0	5
02 Úvěry a zápůjčky přijaté		
03 Závazky celkem	0	5
99 Rozdíl majetku a závazků	19	119

Přehled o příjmech a výdajích 2021

uvedeno v tis. Kč						
Příjmy	Běžné účetní období			Minulé účetní období		
	Hlavní	Hospodářská	Celkem	Hlavní	Hospodářská	Celkem
01 Prodej zboží			0			0
02 Prodej výrobků a služeb			0			0
03 Příjmy z veřejných sbírek			0			0
04 Přijaté peněžní dary mimo veřejné sbírky	23		23			0
05 Přijaté členské příspěvky			0			0
06 Dotace a příspěvky přijaté z veřejných rozpočtů	99		99	54		54
07 Ostatní			0			0
08 Průběžné položky			0			0
09 Kursové rozdíly			0			0
10 Příjmy celkem	122	0	122	54	0	54
Výdaje						
01 Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek			0			0
02 Materiál			0			0
03 Zboží			0			0
04 Služby	129		129	289		289
05 Mzdy	20		20			0
06 Pojistné za zaměstnance a zaměstnavatele			0			0
07 Ostatní osobní výdaje			0			0
08 Ostatní	70		70	23		23
09 Průběžné položky			0			0
10 Kursové rozdíly			0			0
11 Výdaje celkem	219	0	219	312	0	312
99 Rozdíl příjmů a výdajů	-97	0	-97	-258	0	-258